

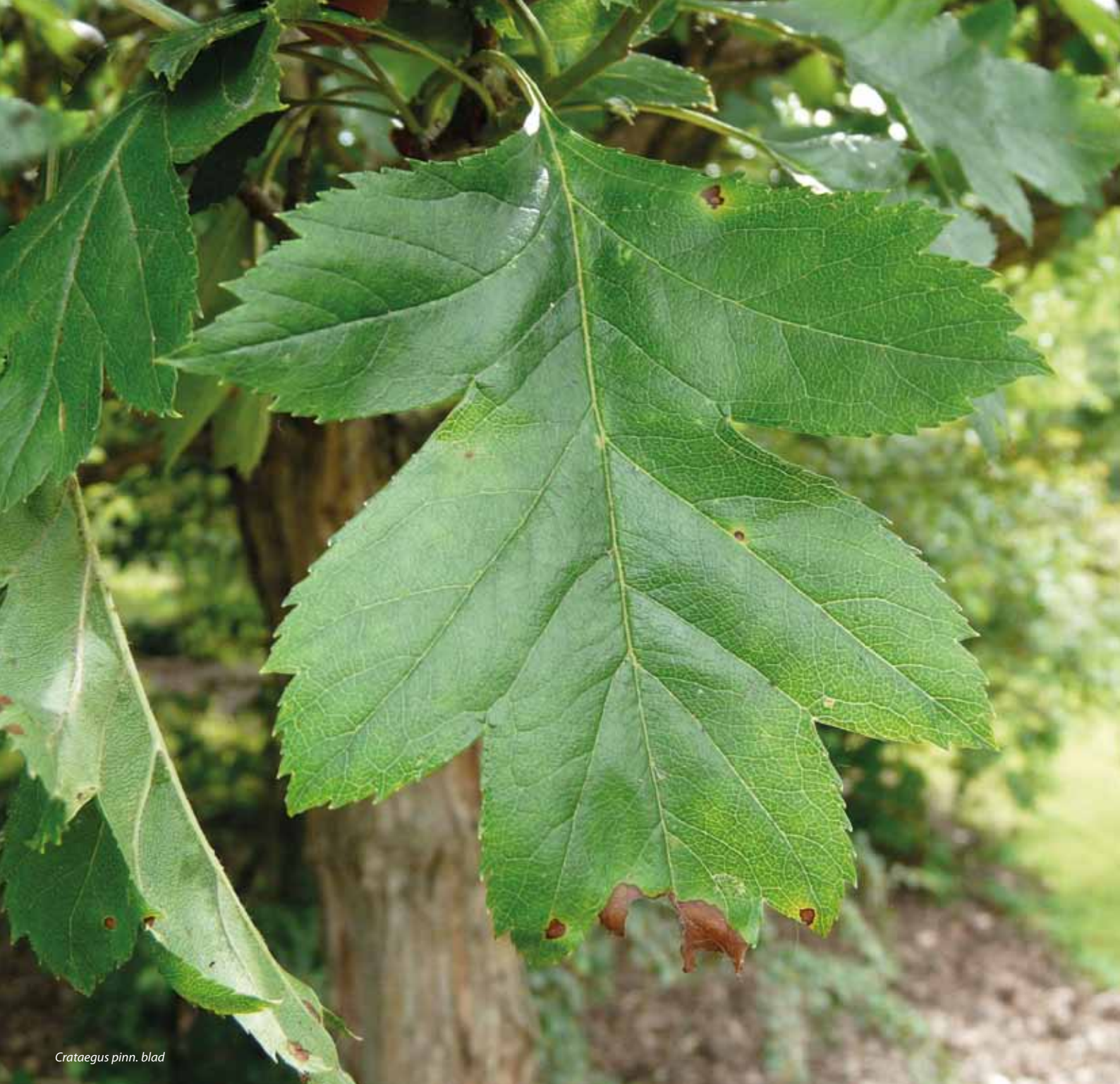

Het geslacht *Crataegus* (deel 2)

Je kunt er meer mee dan je denkt!

Meidoorns... Zoals in deel I van dit geslacht al gememoreerd: aan de ene kant de schitterende bloemenzee en enorme pracht van vruchten waar insecten en vogels zich mee kunnen voeden, en aan de andere kant het slechte wortelstelsel, de enorme hoeveelheid vervelende insecten en als klap op de vuurpijl de dodelijke ziekte, bekend als bacterievuur (*Erwinia amylovora*), die dit geslacht veelvuldig bezoeken dan wel teisteren. Een aantal van u, geachte en vooral trouwe lezers van dit feuilleton, zitten al te wachten op een door uw scriba gedane, inmiddels beruchte, uitspraak: 'Opstoken die rotzooi. Rosaceaeën, dat zijn geen bomen, weg ermee!' En dat is voor een groot aantal species binnen het geslacht *Crataegus* nog altijd aan de orde. Amen!

Auteur: Jan P. Mauritz (VRT)

Crataegus pinn. blad

Voor wat betreft dit onderdeel verwijs ik u graag naar de vorige editie van dit feuilleton in dit bijzondere vakblad

Binnen de systematische indeling van het *Regnum vegetabile* - het Plantenrijk - behoort het geslacht *Crataegus* tot de orde van de *Rosales* en daarbinnen tot de familie van de *Rosaceae*, de rozenfamilie. Deze grote familie, met meer dan 8000 species (= individuen) en ongeveer 140 geslachten, is op basis van de vruchten onderverdeeld in een viertal onderfamilies: de *Rosoideae*, de *Spiraeoideae*, de *Amygdaloideae* of *Prunoideae* en de *Maloideae* of *Pomoideae*. Tot deze laatste onderfamilie behoren het geslacht *Crataegus*, dat we in de volksmond meidoorns noemen. Het geslacht *Crataegus* is enorm groot qua soortenrijkdom en cv's. Er zijn honderden soorten, waarvan er ca. 500 beschreven zijn. Veel soorten komen van nature voor in Noord-Amerika, ongeveer 90 soorten in

Europa en Noord-Afrika. Klein-Azië en het Verre Oosten zijn ook met tig soorten vertegenwoordigd binnen dit grote geslacht. Tel daarbij op de hybriden of kruisingen, de vars en de tientallen cv's en je heb een omvang van bijna 1000 species. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het vaak gaat om heel kleine verschillen tussen de soorten en dat de vraag gerechtvaardigd lijkt of dit allemaal wel eigenstandige soorten zijn. Drie soorten *Crataegi* zijn in Nederland inheems.

Dit deel II van het geslacht begint met de species waar uw schrijver de vorige keer op bevel van het opperhoofd moest stoppen, *Crataegus x media*, en verder.

Kenmerken

Voor wat betreft dit onderdeel verwijs ik u graag naar de vorige editie van dit feuilleton in dit bijzondere vakblad. Hier kunt u allerlei informatie lezen over geitenkoppen, stekels versus doorns, één- en tweehuizig, flavonoïde glycosiden, morfologische kenmerken, etc.; alles van directe toepassing op het geslacht *Crataegus*.

Het sortiment

Het geslacht *Crataegus* kent, zoals gezegd, honderden soorten, kruisingen, vars en andere verschijningsvormen. Van de boomvormende species zijn dat er helaas veel minder. In dit deel van het feuilleton stel ik een aantal van deze boomvormers aan u voor, waarvan ik vind dat deze (hernieuwde) kennismaking enig nut heeft om de toepassing van deze makkers of de teelt ervan in de boomkwekerij te vergroten. Zoals u van uw scriba gewend bent, in alfabetische volgorde vanaf *Crataegus x media*.

Crataegus x media

Deze hybride is ontstaan uit een kruising tussen *Crataegus laevigata ssp. laevigata x Crataegus monogyna ssp. nordica*. De kruising is in de natuur ontstaan en waarschijnlijk in een haagstruweel in het noordelijk deel van het overlappende natuurlijke verspreidingsgebied.

De soort wordt eigenlijk niet gekweekt; het zijn vrijwel uitsluitend cv's die gebruikt worden. De species heeft wat meer gelijkenis met moeder *laevigata*, maar de drie lobben zijn spits of toegespitst en de bladranden zijn sterker gezaagd. Deze makker heeft één of twee stijlen in de bloem die onderaan vergroeid kunnen zijn, en de kelkbladen of sepalen zijn iets langer dan dat ze breed zijn en hebben hier en daar enige verharding of juist niet, zoals bij papa *monogyna*.

Crataegus x media 'Paul's Scarlet'

Verreweg de meest bekende cv van het hele meidoornsortiment, deze in de volksmond genaamde 'dubbele rode'*. In cultuur gebracht door William Paul (1814-1905), eigenaar van de beroemde kwekerijen William Paul & Son in Waltham Cross bij Londen en die omstreeks 1860 een tak uit een 25 jaar oude 'dubbele rode' meidoorn haalde, omdat de bloemen zo diep donkerrood waren. Door deze te enten kreeg hij een bijzonder mooie, gevulde rode meidoorn die hij zijn eigen naam gaf en die hij vanaf 1866 in cultuur bracht. Hij kreeg voor deze species een 'Getuigschrift Eerste Klas' van de Royal Horticultural Society.

Een species die door een verbijzondering, in dit geval een donkerder bloeiwijze zoals de rest van de boom, noemen we een 'sport'. Een sport is meestal genetisch niet stabiel en dat is bij deze *Crataegus x media* 'Paul's Scarlet' ook het geval. In dit geval loopt de kleur van de bloemen bij herhaalde vermeerdering van een moederboom terug naar lichtrood en van donkerroze naar roze. Ook kan het kleurenverloop optreden door ouderdom of verminderde vitaliteit van een boom. Het begint vaak in één tak die afwijkend is, en als die tak niet geheel verwijderd wordt, is het een kwestie van tijd, enkele jaren, voordat de gehele boom de afwijkende kleur krijgt. En dit kan zich vervolgens weer herhalen. Een ander voorbeeld van een sport is *Acer platanoides* 'Drummondii'. U weet wel, die met die witte rand langs de bladrand en sommige bladeren, vaak diep in de kroon, helemaal wit of gelig wit. Het begint met één tak met groene bladeren en vervolgens twee en dan... U kent het verhaal. De boom loopt terug naar de moederboom en die is groenbladig. 'Genetisch instabiel' wordt dat fenomeen genoemd en daar zijn genoeg voorbeelden van. Denk maar eens goed na. 'Paul's Scarlet' is een schitterende, gevuld-bloemige* rode meidoorn met een breed kegelvormige, en op latere leeftijd een onregelmatige

ronde, kroon. De boom wordt 8-9 meter hoog met stevige vertakking die uiteindelijk de wat ronde kroon met een doorsnede van 6-7 meter bereikt. De stam en takken zijn grijs tot grijsbruin van kleur, eerst glad en later gegroefd met loslatende schorsplaatjes. De bewapening is een stuk minder dan die bij de soort, ongeveer 2 tot 3 cm lang en gemeen scherp. Het fraaie donkergroene blad is eivormig met drie tot vijf lobben, tot 6 cm lang. De enorme hoeveelheid gevulde bloemen bedekken de boom in het voorjaar totaal. De kleur is egaal donkerrood en verkleurt naar bleekrood.

*Deze bloemen zijn gevuld en dus niet dubbelbloemig, zoals in vele bomenboeken en in de volksmond gesteld wordt.

Wat is het verschil, JP? En dan graag een korte en simpele uitleg, alsjeblieft!

'Dubbelbloemig' betekent in de botanie dat het aantal kroonbladeren dubbel is, met andere woorden dus: twee keer zoveel. Bij gevulde bloemen is er, naast de altijd aanwezige kroonbladeren, een onbepaald aantal meeldraden vergroeid tot kroonbladeren. Naast bijvoorbeeld vijf standaardkroonbladeren kunnen er wel drie tot acht bijkomen in een gevulde bloem.

'Dubbelbloemig' betekent in de botanie dat het aantal kroonbladeren dubbel is, met andere woorden dus: twee keer zoveel

Crataegus monogyna 'Compacta'

Crataegus x media 'Paul's Scarlet' bloemenzee

'Paul's Scarlet' schors, blad en bloemen

Dit fenomeen is bij deze makker aan de orde. Helaas draagt deze hybride geen vruchten. Het wortelgestel is sterk uitgebreid, diep spreidend, maar helaas niet honderd procent rondom gevormd, zodat de bomen op minder stevige gronden wel eens scheef kunnen waaien. Dus, voor het oculeren is een goede controle van de beworteling van de onderstammen een must. De boom is vrijwel overal toepasbaar, zij het in niet te smalle profielen.

Crataegus x media 'Punicea'

De cv-naam *Punicea* van deze makker betekent 'granaatkleurig', en is afgeleid van de kleur van de vruchten van *Punica granatum* met de Nederlandse naam 'granaatappel'. U had het zelf kunnen bedenken, toch? Deze vruchten zijn smakelijk bitterzoet en worden onder andere

gebruikt voor limonade, de rode grenadine voor *the kids*, en een mooi glas Campari voor papa en mama. Heerlijk fris met één klontje ijs. O ja, de kleur hè... Die is diep rood tot scharlakenrood. En dat is een héél andere kleur dan purperrood. Als u het maar even meeneemt. Al in de oudheid gebruikten de Egyptenaren, Grieken en Romeinen het scharlakenrode pigment van de kermeschildluis (*Kermes vermilio*) om wol, leer en zijde te verven. Deze luis leeft op de bladeren van *Quercus coccifera*, de kermeseik of hulsteik. Voor één kilo karmijn zijn ca. 140.000 schildluizen nodig. De kleur van het pigment staat bekend als scharlakenrood. *Terug... Terug naar Crataegus, JP. Het kan zo wel weer met al die zijsprongen.*

De meidoorn, waarover het voor de zijsprongetjes gaat, is een veel meer losse groeier dan broertje 'Paul's', met lange, afstaande overhangende en

hangende takken. De takinzet op de centrale stam is onregelmatig, waardoor er een fraaie, grillige kroon ontstaat. Het is een parkboom of hij kan op een begraafplaats staan, waar de wat treurende vorm (geen echte treurvorm, hoor!) een welkome toevoeging is aan alle treurende, die u allen wel kent en waarvan de opsomming niet nodig is. De boom wordt 6-8 meter hoog met een doorsnede van 5-6 meter. De stam en takken zijn grijs tot grijsbruin van kleur, eerst glad en later gegroefd met loslatende schorsplaatjes. De bewapening is een stuk minder dan die bij de soort en weer wat meer dan bij bovenstaand broertje, ongeveer 2 tot 3 cm lang en vlijmscherp. Het fraaie donkergroene blad is eivormig met drie tot vijf diep ingesneden lobben, tot 6 cm lang. De enorme hoeveelheid enkele bloemen is rood van kleur met een wit hart en is talrijk aanwezig in de boom. Deze kruising draagt wel vruchten - niet overweldigend, maar toch -, is dofrood van kleur en uw scriba weet niet of deze vruchten kiemkrachtig zijn. Wel een lastig dilemma: de ene hybride wel en de andere geen vruchten, de ene steriel, de ander vertiel; het kan allemaal in de botanie. Mijn goede vriend en botanicus Piet Vos van Arboretum het Gogh in Horssen omschrijft dat aldus: 'De botanie kent geen wetten, edoch regels en uitzonderingen. Amen.'

Crataegus x media 'Rubra Plena'

Deze species is een schitterende, gevuldbloemige* roze bloeiende meidoorn met een breed kegelvormige, en op latere leeftijd een onregelmatige, ronde kroon. De boom vertoont sterke gelijkenis met broertje Paul's en wordt ook 8-9 meter hoog met stevige vertakking die uiteindelijk die wat ronde kroon met een doorsnede van 6-7 meter bereikt. De stam en takken zijn grijs tot grijsbruin van kleur, eerst glad en later gegroefd met loslatende schorsplaatjes. De bewapening, het donkergroene blad, is als zijn of haar broertje. De enorme hoeveelheid gevulde bloemen bedekken, net als bij 'Paul's Scarlet', de gehele boom. De kleur is, zoals gezegd, mooi middenroze, egaal niet-verkleurend. Een schitterende boom die vanwege zijn bloemkleur vaak beter toepasbaar is en daarom een eigen plaats verdient in het sortiment.

Crataegus monogyna

De Nederlandse naam is 'eenstijlige meidoorn' en u weet nu (weer) hoe dat zit met die stijlen. Het is een grote struik die uitgroeit tot een meerstammige boom met iets afhangende takken, waardoor er een brede, grillige, wat eironde tot ronde kroon ontstaat. De hoogte van deze species is 6 tot 8 meter met een laag vertakte en compacte

Crataegus monogyna bewapening

Crataegus monogyna ssp. *nordica* stamschors

Crataegus x media 'Rubra Plena' blad en bloem

Behalve als een prima straatboom in smalle profielen ook heel goed toepasbaar als extreem smalle haag die van nature ook erg dicht en compact blijft

kroonopbouw, waardoor deze species functioneel tot haag gevormd kan worden, samen met de compacte kroon en de sterke bewapening van tot ca. 3 cm lange en vlijmscherpe takdoorns. De stamschors is grijsbruin en schilfert in kleine plaatjes af. Het blad met drie tot zeven lobben is zeer diep ingesneden, tot driekwart deel of tot aan de bladnerf, en donkergroen van kleur. De bladonderzijde is wit-groen van kleur en behaard. De herfstkleur is geel. De bloemen staan in vlakke tuilen, zijn enkelvoudig en wit van kleur en welriekend. De vruchten zijn kogelvormige besvruchten, dofrood van kleur en smakelijk. De species op soortniveau is prima toepasbaar als

landschappelijke beplanting, in parken en voor hagen. Ook prima toepasbaar als windhaag of andere haag-vormer. De species is wat lastig om een boom van te kweken, dus vrijwel alle cv's zijn veredeld op verschillende hoogten op een onderstam, om enige uniformiteit te verkrijgen. Het natuurlijke verspreidingsgebied van deze meidoorn omvat vrijwel het gehele Europese continent tot diep in Rusland. Wat niet echt veel mensen weten, vrienden van het feuilleton, is dat de soort door de enorme spreiding in areaal en de grote verscheidenheid in vormen binnen de soort, is onderverdeeld in vier ssp.'s of ondersoorten*, te weten:

ssp. nordica

Dit is de ondersoort die voorkomt in het vlakke land van noordelijk en Midden-Europa. Deze makker verspreidt zich vanaf de kusten tot aan de voet van de verschillende gebergten. De morfologische kenmerken van deze ondersoort zijn in het kort: diep ingesneden bladeren met drie, vijf tot zeven lobben tot ca. 5 cm lang. De onderzijde van het blad is grijsgroen en onbehaard en de bladsteel heeft een lengte van 2 tot 2,5 cm. Het *hypanthium*** is ruw behaard en de kogelvormige bessen zijn donkerrood van kleur.

ssp. monogyna

Deze ondersoort komt voornamelijk voor in Zuid-Frankrijk, Noord-Italië, ten zuiden van de Karpaten, een gebergte bij Tsjechië, in Slowakije en Roemenië. De verschijningsvorm is met name in die van hagen en vrijwel ondoordringbare bosachtige struwelen. Het blad heeft drie tot vijf diep ingesneden lobben, is ca. 3,5 cm lang, heeft een heldergroene bladonderzijde en een bladsteel van

0,5 tot 1,5 cm lengte. Het *hypanthium* is kaal of heeft enkele verspreid staande haren. De vruchten zijn wat meer ovaal rond tot bekervormig en donkerrood van kleur.

ssp. brevipina

Het verspreidingsgebied van deze 'ondermakker' ligt in het westelijk deel van de *Méditerranée*: Spanje, Portugal, Zuid-Italië en Sardinië. Deze makker heeft meer leerachtige, tot 3 cm lange bladeren met drie tot vijf diepe lobben en een blauwgroene bladonderzijde. De bloembeker is meestal kaal of heeft hier en daar een haartje. De verschijningsvorm is die van een grote onregelmatige struik of meerstammige boom met felrode vruchten.

ssp. azarella

Deze species komt van nature voor aan de oostelijke kust van Spanje en in Midden-Italië tot diep in de Balkan en Rusland. Dit is een sterke groeier, waarbij de jonge twijgen en bladeren dichtbehaard zijn, met een- tot drie-, vijf- en zevenlobbig blad met donkergroene bovenzijde en heldergroene onderzijde. De vruchten zijn kogelvormig en bruinrood van kleur. Het *hypanthium* is ruw en dichtbehaard.

* Een ondersoort (wetenschappelijke term: *subspecies* en afgekort als *ssp.*) is een taxonomische rang in de taxonomie. Het taxon 'ondersoort' staat een rang lager dan het taxon 'soort'. Een soort kan uit verschillende ondersoorten bestaan, die meestal niet in hetzelfde gebied voorkomen. Een geïsoleerde populatie van een soort, bijvoorbeeld op een eiland of in een moeilijk bereikbaar bergdal, kan op termijn

evolueren tot een nieuwe ondersoort of zelfs een geheel nieuwe soort. Er is sprake van een 'ondersoort' als er waarneembare genetische verschillen zijn met de 'moedersoort'.

**** Het *hypanthium*** (Latijn voor 'onder de bloemkroon') of de 'bloembeker' is een bekervormige of buisvormige structuur aan de basis van een bloem. Het is een uitgroei van de bloembodem (de torus) of van de voet van de bloembekleedselen oftewel de kelk- en kroonbladeren van de bloem. Het vruchtbeginsel zit aan de basis van of onder het *hypanthium*. Bij veel geslachten van de rozenfamilie komen *hypanthia* voor, zo ook bij *Crataegus*.

De soort kent een kleine twintig cv's, waarvan de meeste niet of nauwelijks in cultuur zijn. En dat is toch wel jammer, omdat er daardoor enkele mooie kroonvormen en kleuren toch verloren gaan.

***Crataegus monogyna* 'Compacta'**

Deze kleine makker is ontstaan rond 1907 op de wereldberoemde boomkwekerijen van de familie Von Späth in de omgeving van Berlijn. De zeer compacte en gedrongen groeiende dwerg met een kleine ronde kroon wordt veredeld op een onderstam en is dan prima toepasbaar als leuk en bijzonder boompje in een boombak of in een stadscentrum. De boom groeit langzaam en heeft na zo'n dertig jaar een kroondiameter van ca. 2,5 tot 3 meter. Bijzonder is dat deze species onbewapend is (geen doorns in de kroon), wel mooie kleine, maar heel veel bloemschermen met witte enkelvoudige bloemen heeft en dus ook mooie rode bessen tussen het donkergroene en drie- tot vijflobbige lobbige blad in. Helaas weinig in cultuur.

***Crataegus monogyna* 'Stricta'**

Zoals 'Paul's Scarlet' de meest bekende tweestijlige meidoorn is, is 'Stricta' de meest bekende makker met één zo'n ding. De cv-naam *Stricta* betekent 'stijf' of 'strak' en slaat op de sterk zuilvormige kroon. Want dat heeft deze makker: met sterk opgaande takken wordt een smalle zuil gevormd. De lange takken gaan op oudere leeftijd iets uithangen. De boom wordt ca. 8-10 meter hoog en heeft dan een kroonbreedte van ca. 3 meter. De schors op stam en gesteltakken is, als de soort, dus grijsbruin van kleur en afschilferend. Het diepgelobte blad is donkergroen en dun, waardoor in warme zomers met veel zonneschijn bladverbranding kan optreden. De bloeiwijze bestaat uit bloempjes in tuilen, enkelvoudig, wit van kleur en welriekend in de winter, gevolgd door kleine dofrode vruchten. Behalve als een prima straatboom in smalle profielen ook heel goed

toepasbaar als extreem smalle haag die van nature ook erg dicht en compact blijft. Een nadeel van deze makker kan zijn dat de verkeerde onderstam gebruikt is, met een niet sterk en volledig wortelgestel, waardoor de boom op latere leeftijd scheef zakt. De beste onderstam is de ondersoort *ssp. nordica* en helaas komen veel van deze 'Stricta's' uit Italië en worden deze veelal op een *ssp. monogyna* veredeld. Dus, dames en heren boombeheerders, navraag naar de onderstam is altijd raadzaam en het traject van Nederlandse bomen is veel eenvoudiger te traceren dan het teeltraject van 'die buitenlanders'.

***Crataegus x mordenensis* 'Toba'**

Een Canadese kruising van *Crataegus x media* 'Paul's Scarlet' x *Crataegus succulenta*. De boom is in 1935 ontstaan op het onderzoeksinstituut Morden in de staat Manitoba, waarbij naar zeer winterharde species gezocht werd om die aan te planten op plekken waar 'Paul's Scarlet' niet voldoende winterhard is. En dat is gelukt. Deze hybride verdraagt temperaturen onder -35 °C en dat mag als zeer koud worden omschreven. Het is een grote, struikvormige species waaruit een kleine boom tot 8 meter hoog gekweekt kan worden, met een breed ronde kroon. De takken staan breed horizontaal en zijn op oudere leeftijd iets afhangend en zo wordt deze makker dan meer en meer breed rond. De schors is bruinrood en afschilferend. Het blad is à la moeder *succulenta*, 5 tot 7 cm lang, diep ingesneden met drie lobben, glanzend donkergroen met een dubbelgezaagde bladrand. De takdoorns zijn dik en 1,5 tot 2 cm lang. De bloemen staan in middelgrote schermen, zijn gevuld, eerst roomwit van kleur en uitbloeidend naar zachtroze. De bloem bezit twee tot drie stijlen die vaak vergroeid zijn en lang blijven zitten aan de boom. De vruchten komen niet overdadig aan de boom, zijn breed kegelvormig en rood van kleur. Een bijzondere, mooie meidoorn die beperkt tot nauwelijks in cultuur is. Jammer, maar de waarheid is hard en veel boomkwekers kennen deze species niet eens. Laat staan het zusje 'Snowbird' dat een nog iets kleinere boom vormt, tot ca. 6,5 m hoog met een prachtige doorgaande stam, de *central leader*, zoals uw scriba dat regelmatig ventileert. Het blad is glanzend, heeft vaak diep ingesneden lobben en een meer gaafrandig blad. Bloeiwijze is gelijk aan broertje 'Toba'.

Crataegus pinnatifida* var. *major

Deze bijzondere en zeer goed toepasbare makker komt van oorsprong uit Noord-China en de boom wordt als straat- en parkboom ook veelvuldig in plantages aangeplant, omdat de grote vruchten

Crataegus monogyna ssp. nordica hypanthium met beharing

smakelijk zijn en in verschillende gerechten toegepast worden. De soortnaam *pinnatifida* betekent 'veerspleting' en slaat op de grote en zeer diep ingesneden bladeren; de var.-naam *major* betekent 'tamelijk groot', wat slaat op de grootte van de vruchten.

Het is een kleine boom tot ca. 7-8 meter hoog met een onregelmatige bolvormige kroon die op latere leeftijd enigszins afplat. De bewapening is zeer beperkt, met kleine doorns tot 1 cm lengte, maar wel met een venijnig scherp puntje. Au, au... De bladeren zijn erg groot, hoekig eivormig en 6 tot 12 cm lang met meestal twee zeer diepe aan de bladonderzijde en drie tot vijf à zeven veervormige lobben aan de bladtop. Het blad is leerachtig en donkergroen van kleur, met in het najaar schitterend mooie violetrode herfstkleuren. De bloeiwijze is in schermen met witte enkelvoudige bloemen, welriekend, gevolgd door de grote lange kegelvormige, tot 2,5 cm dikke, felrode en zeer smakelijke vruchten. Een prima straat- en laanboom met een goed en diepgaand wortelgestel.

***Crataegus x prunifolia* 'Splendens'**

Deze bastaard is ontstaan uit een kruising van *Crataegus crus-galli* x *Crataegus succulenta* var. *macracantha*. De Nederlandse naam voor deze makker is 'pruimbladige meidoorn' en dat had uw schrijver ook zelf kunnen bedenken. De jonge garde onder u, waarde lezers, die toch nog enige sortimentskennis op de tuinbouwschool of gelijksoortig onderwijs gevolgd heeft, kent deze species als *Crataegus x persimilis* 'Spendens'. De taxonomische wijziging van de soortnaam - gloeiende, gloeiende... waar is m'n buks? - zal ongetwijfeld veroorzaakt zijn door DNA-gerotzooi en -geknoei en mogelijk daardoor zal

Crataegus succ. 'Jubilee' vruchten en blad

Een geweldige meidoorn, bacterievuur-resistent hè, die prima toepasbaar is in verhardingen

de Nederlandse naam van deze makker ook wel vervallen zijn.

Het is in ieder geval een zeer goede, kleine boom tot een meter of acht hoog met een afgeplatte bolvormige kroon. De schors is grijsbruin en licht gegroefd, op latere leeftijd in onregelmatig blok-vormige schorsplaatjes wat loslatend. De bewapening is bij deze species goed voor elkaar met doorns tot 4-5 cm lang en vlijmscherp. Die doorns zijn van mama *Crataegus succulenta* var. *macracantha* wat trouwens 'met lange doorns' betekent.

Het blad is breed ovaal tot elliptisch van vorm, tot ca. 8 cm lang met een dubbelgezaagde bladrand, glanzend donkergroen van kleur en de bladonderzijde lichter van kleur met schitterend geeloranje tot rode herfstkleuren. De bloemen verschijnen in mei/juni in grote viltige tuilen met witte enkelvoudige bloemen. De vruchten zijn kogelvormig, rond en felrood van kleur. Vrijwel alle meidoorns hebben een pesthekel aan natte en koude bodems en deze species is daar geen uitzondering op.

Crataegus succulenta 'Jubilee'

Crataegus succulenta 'Jubilee' is een door PPO Nederland ontwikkelde en bacterievuur-resistente

meidoorn. De boom is geïntroduceerd tijdens de Nationale Boomfeestdag in 2007. Het is een kleine boom, tot ca. 7-8 meter hoog, met een omgekeerd eivormige tot vaasvormige kroon. De boom vertoont sterke gelijkens met de vorige makker. Het is een goede en sterk groeiende meidoorn. De boom heeft een stevige doorgaande central leader en een volle kroon, waarvan de onderste takken niet gaan hangen, zoals bij neefje 'Splendens'. De schors is grijsbruin en licht gegroefd, op latere leeftijd met onregelmatige schorsplaatjes die afschilferen. De bewapening is ook bij deze species goed voor elkaar: doorns tot 4 cm lang. Het blad is breed ovaal tot elliptisch van vorm, tot ca. 7 cm lang met een scherpegezaagde bladrand, glanzend donkergroen van kleur. De bladonderzijde is lichter van kleur met schitterende geeloranje tot rode herfstkleuren. De bloemen verschijnen in mei/juni in grote tuilen met veel, tot 25 stuks, witte enkelvoudige bloemen per tros. Meer bloemen dan neef 'Splendens'. De vruchten zijn kogelvormig, rond en felrood van kleur. Een geweldige meidoorn, bacterievuur-resistent hè, die prima toepasbaar is in verhardingen. Maar let op natte en koude voeten voor deze species.

Afsluitend

Zo, waarde lezers van het feuilleton, twee delen met het geslacht *Crataegus* in de hoofdrol. Uw schrijver hoopt dat het u wat ondersteuning biedt bij de toepassing van deze makkers in de openbare en private ruimte. Zoals u in de twee afleveringen kunt lezen en zien, leveren meidoorns de mens een prachtig schouwspel van bloeiwijzen, kroonvormen en herfstkleuren. Aan de andere kant kleeft er een aantal vervelende eigenschappen aan dit geslacht, naast een fors aantal nare ziekten

Crataegus x prunifolia 'Splendens'

en aantastingen die het goede beeld van deze makkers weer aardig verpesten. Toch levert het geslacht een aantal goed bruikbare bomen op die de openbare en private ruimte kunnen verrijken. Zoals de afsluiting van het vorig deel: 'Voor gebruik goed schudden' is een veelgehoorde en -beschreven gebruiksaanwijzing. Voor de boombeheerders onder u: vervang 'schudden' door 'onderzoeken' en u bereikt het gewenste resultaat, want er zijn genoeg species die wel toepasbaar zijn in uw werkomgeving. Gebruik ze!

Groet,

DGA Mauritz Adviseurs & Taxateurs BV.

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5953